

ช่วงเวลาที่สงบนิ่งในสภาพแวดล้อมของเมืองปัจจุบัน

โดย
นายเกรียงไกร เผ่าจินดา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตรกรรม
ภาควิชาจิตรกรรม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2552
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ช่วงเวลาที่สงบนิ่งในสภาพแวดล้อมของเมืองปัจจุบัน

โดย

นายเกรียงไกร เผ่าจินดา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตรกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

A CALM TIME IN PRESENT CITY

By

Kreangkrai Paojinda

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF FINE ARTS

Department of Painting

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2009

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ช่วงเวลาที่สูงบึง
ในสภาพแวดล้อมของเมืองปัจจุบัน” เสนอโดย นายเกรียงไกร เผ่าจินดา เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตรกรรม

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. อาจารย์อำมฤทธิ ชูสุวรรณ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์ วังบอน

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นาวิน เบี้ยดกลาง)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อิทธิพล ตั้งไฉลก)

...../...../.....

.....กรรมการ

(อาจารย์อำมฤทธิ ชูสุวรรณ)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์ บางบอน)

...../...../.....

.....กรรมการ

(อาจารย์ทรงไชย บัวชุม)

...../...../.....

48001202 : สาขาวิชาจิตรกรรม

คำสำคัญ : งานสร้างสรรค์จิตรกรรมแนวเหมือนจริง / ช่วงเวลาที่สงบนิ่งในสภาพแวดล้อมของเมืองปัจจุบัน

เกรียงไกร เผ่าจินดา : ช่วงเวลาที่สงบนิ่งในสภาพแวดล้อมของเมืองปัจจุบัน. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อ.อำมฤทธิ์ ชูสุวรรณ และ ผศ. ไพโรจน์ วังบอน. 35 หน้า.

ช่วงเวลาแห่งความสงบเงียบและภาพความงามในสังคมเมืองที่เราพบเจอในชีวิตประจำวัน ถึงแม้จะเป็นช่วงเวลาสั้น ๆ เพียงไม่กี่นาที หากแม้เราหยุดมองหรือตระหนักถึงคุณค่าความงามนั้น เราก็จะพบกับความสุข ความปกติ ความสบายใจ และเป็นแรงผลักดันในการดำเนินชีวิตต่อไป

ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานเพื่อกระตุ้นความรู้สึกและมุมมองในด้านบวกที่มีอยู่ในใจของคนที่ย้ายอยู่ในสังคมนี้ เพื่อนำเสนอเนื้อหาสาระและสภาพความงามในความสงบเงียบ ซึ่งส่งผลดีและจรรโลงจิตใจแก่ผู้คนในสังคมปัจจุบัน

ภาควิชาจิตรกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2.

47001202 : MAJOR PAINTING

KEY WORD : REALISTIC, A CALM TIME IN PRESENT CITY

KREANGKRAI PAOJINDA : A CALM TIME IN PRESENT CITY. THESIS
ADVISORS: AMARIT CHUSUWAN AND ASST. PROF. PHAIROJ WANGBON. 35 pp.

A Calm Time in Present City aims to present the story of serenity and fineness of big picture in the present city where people could see in daily life. Although it's short time to see but they might discover the hidden meaning if they mind and realize to something in thesis pictures.

I created these artworks to encourage the deeply feeling and positive vision of people who live in the present city. Moreover, point the content of present city which still have the goodness in a clam time. I believe the artworks will be inspiration to alive and could raise their spiritual up for people in the present city.

Department of Painting Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2009

Student's signature

Thesis Advisors' signature 1. 2.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอน้อมระลึกด้วยความเคารพ และความกตัญญูอย่างสูงต่อพระคุณของบิดา มารดา ผู้สร้างชีวิต ทั้งยังให้การอุปการะคุณเลี้ยงดูส่งเสริมเป็นกำลังใจในการศึกษาตลอดมา สถาบันการศึกษาทุกแห่งที่ข้าพเจ้าได้ศึกษา เพื่อน ๆ ทุกคนที่ทำให้การใช้ชีวิตของข้าพเจ้ามีคุณค่าแห่งความทรงจำ ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่าน รวมถึงคณะจิตกรกรรม ประติมากรรม และ ภาพพิมพ์ ที่ให้ทั้งความรู้และโอกาสแก่ข้าพเจ้าในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา	1
สมมติฐานของการสร้างสรรค์.....	2
ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	2
ขั้นตอนของการสร้างสรรค์	3
อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	3
2 ข้อมูลที่มีต่อแนวความคิดและแรงบันดาลใจ	4
อิทธิพลจากประสบการณ์การใช้ชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมปัจจุบัน	4
อิทธิพลทางด้านศิลปกรรม.....	5
ทัศนคติเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ศิลปกรรม	6
3 ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์.....	11
ขั้นตอนการศึกษาข้อมูล	11
ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลและประมวลความคิดเพื่อหาภาพต้นแบบ.....	13
ขั้นตอนในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรม	14
4 พัฒนาการในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	15
ผลงานในช่วงเริ่มต้นค้นหาแนวทางในการสร้างสรรค์.....	15
การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์.....	19
การสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์	26
5 บทสรุป	33

	หน้า
บรรณานุกรม	34
ประวัติผู้วิจัย	35

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ผลงานของ Richard Estes	7
2 ผลงานของ Richard Estes	8
3 ผลงานของ Johannes Vermeer	9
4 ผลงานของ Edward Hopper	10
5 ภาพถ่ายข้อมูลภาพที่ 1.....	12
6 ภาพถ่ายข้อมูลภาพที่ 2.....	12
7 ภาพถ่ายข้อมูลภาพที่ 3.....	13
8 ภาพถ่ายข้อมูลภาพที่ 4.....	4
9 ภาพผลงานช่วงเริ่มต้นค้นคว้าหาแนวทางในการสร้างสรรค์ ชั้นที่ 1	16
10 ภาพผลงานช่วงเริ่มต้นค้นคว้าหาแนวทางในการสร้างสรรค์ ชั้นที่ 2	17
11 ภาพผลงานช่วงเริ่มต้นค้นคว้าหาแนวทางในการสร้างสรรค์ ชั้นที่ 3	18
12 ภาพผลงานช่วงเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1	20
13 ภาพผลงานช่วงเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2	21
14 ภาพผลงานช่วงเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3	22
15 ภาพผลงานช่วงเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4	23
16 ภาพผลงานช่วงเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5	24
17 ภาพผลงานช่วงเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6	25
18 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1	27
19 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2	28
20 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3	29
21 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4	30
22 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5	31
23 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6	32

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

สภาพการณ์ของสังคมไทยที่แปรปรวนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอยู่ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นระดับชุมชนหมู่บ้าน ชุมชนเมือง หรือสังคมเมืองหลวง เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพเศรษฐกิจและการเมือง ส่งผลต่อการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม โดยเฉพาะในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้า พัฒนาการทางเทคโนโลยี การก่อสร้างเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว พร้อมกับประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ความต้องการที่อยู่อาศัย การงาน ช่วงเวลาการเดินทางคมนาคมที่เร่งรีบ ซึ่งทำให้เกิดความกดดันแก่ร่างกายและยังไปผสมผสานกับความตึงเครียดของจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของผู้คนอีกด้วย ในสภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์ที่เคยมีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายและสงบสุข เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่เดิม ๆ ลดน้อยลงไปพร้อมกับสภาพจิตใจแย่ลงไปกับสภาพสังคมเมือง ในกรุงเทพฯปัจจุบันนี้ เต็มไปด้วยความสับสนวุ่นวาย ช่วงเวลาเร่งด่วนที่มีมากกว่าช่วงเวลาพักผ่อน การแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกันของผู้คน ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ของกรุงเทพฯในเชิงลบที่ติดอยู่ในความคิดและวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมปัจจุบัน ข้าพเจ้าเป็นหนึ่งในหลาย ๆ คนที่อาศัยอยู่ในสังคมนี้ ได้รับผลประโยชน์ต่างๆ มากมายจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี แต่ความเจริญนี้ก็มีผลในทางด้านลบด้วยคือ ทำให้สภาพแวดล้อมความเป็นอยู่เสื่อมโทรมลงไป ก่อให้เกิดปัญหาหามลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ผู้คนในสังคมเมืองเริ่มห่างไกลจากความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ถ้อยที่ถ้อยอาศัยซึ่งกันและกัน ส่งผลต่อสภาพจิตใจและสุขภาพของคนที่อาศัยอยู่ในเมืองปัจจุบัน

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ข้าพเจ้าผู้ซึ่งอาศัยอยู่ในสังคมนี้ ต้องการนำเสนอภาพความสวยงามในความสงบเงียบของกรุงเทพมหานครในช่วงเวลาขณะหนึ่ง ที่ส่งผลต่อความรู้สึกความเป็นอิสระที่มีอยู่ในจิตใจของเรา ทั้งส่งผลต่อความรู้สึกความว่างเปล่าความเงียบเหงาและบรรยากาศของเมืองในแต่ละช่วงเวลา เพื่อจรรโลงจิตใจผู้คนในสังคมที่สับสนวุ่นวาย และตระหนักถึงคุณค่าความงามของสิ่งแวดล้อม สถานที่ต่างๆที่พบเห็นรอบๆตัวเรา สิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อสภาพจิตใจการรับรู้ความงาม

และความรู้สึกดี ๆ ที่มีต่อผู้คนที่อยู่ร่วมในสังคมเมืองแห่งนี้ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันมีผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของข้าพเจ้า และเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้ข้าพเจ้าเกิดแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะชุดนี้ขึ้นมา

สมมติฐานของการสร้างสรรค์

เนื่องด้วยข้าพเจ้าต้องการนำเสนอภาพที่แสดงถึงช่วงเวลา ณ ช่วงเวลาหนึ่งที่มีบรรยากาศของความสงบนิ่ง ปราศจากความสับสนวุ่นวาย ผ่านมุมมองของผู้คนที่ดำเนินชีวิตประจำวันปรกติ ข้าพเจ้าจึงเลือกที่จะนำมุมมองจากสถานที่ต่างๆที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไป เช่น สถานที่ที่มีผู้คนพลุกพล่าน ตามป้ายรถเมย์ ร้านค้า สะพานลอย ทางม้าลาย หรือท้องถนนที่เคยมีรถวิ่งจราจรหนาแน่นในช่วงเวลาเร่งด่วนบริเวณเส้นทางที่มีข้อกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆตามข้อบังคับในสังคม ในผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ข้าพเจ้าจึงมองย้อนกลับไปถึงช่วงเวลาเพียงไม่กี่นาที ก่อน หรือหลังจากที่การดำเนินชีวิตจะเริ่มต้น ก่อนที่เมืองจะตื่น วิถีชีวิตของผู้คนในสังคมจะดำเนินไปอย่างปรกติอย่างเช่นทุกๆวัน

ขอบเขตของการสร้างสรรค์

การศึกษาค้นคว้า ทดลองสร้างสรรค์ ผลงาน เพื่อให้งานบรรลุจุดประสงค์ กำหนดขอบเขตและตั้งจุดมุ่งหมายในการศึกษาให้ชัดเจน ดังนั้นในการศึกษารั้งนี้ ข้าพเจ้าจึงกำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

ด้านรูปแบบ เป็นงานจิตรกรรมที่สร้างด้วยเทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ ลักษณะ 2 มิติ (มีความลึกถ่วงตา แบบ 3 มิติ) ใช้เส้นและรูปทรง น้ำหนักของสีในลักษณะเฉพาะตัวของข้าพเจ้า

ด้านเนื้อหา นำเสนอสภาพแวดล้อม ช่วงเวลาของสังคมเมืองในปัจจุบัน ที่เริ่มเปลี่ยนแปลงไปตามสังคมและสิ่งก่อสร้าง ถนนหนทาง โดยแสดงออกทางเนื้อหาสาระความเงียบเงี้ยว ความเป็นธรรมชาติของเมืองสงบสุขของผู้คนที่อาศัยอยู่ในเมืองนี้ และถนนหนทางที่ทำให้ความรู้สึกถึงการขยายตัวของสังคมเมือง ซึ่งแสดงเรื่องราวและรูปทรงแบบเหมือนจริงจากสิ่งแวดล้อมและสภาพของเมือง

ด้านเทคนิค ใช้ทัศนธาตุบรรยากาศของสีที่ให้ความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่สร้างสรรค์และสื่อความหมายเพื่อให้ตรงกับแนวความคิดที่วางไว้

ขั้นตอนการสร้างสรรค์

1. การศึกษาข้อมูลในความเป็นจริงจากสภาพแวดล้อมในสังคมเมือง จากแหล่งที่อยู่อาศัย เพื่อสัมผัสบรรยากาศ อารมณ์ และความรู้สึก บรรยากาศของสีสันทันในสถานที่ต่างๆ ที่ให้ความรู้สึกถึงช่วงเวลาที่เราสัมผัสถึงความสงบเงียบ

2. การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ของกรุงเทพจากสื่อต่างๆ เช่น ข่าวสารจากโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร สารคดีธรรมชาติ ภาพถ่ายจากโปสเตอร์ และภาพจากอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

1. หนังสือนิตยสาร ภาพถ่าย สิ่งพิมพ์ทั่วไป ภาพร่าง (sketch)
2. กล้องถ่ายรูป
3. อุปกรณ์ที่ใช้ในงานจิตรกรรม เช่น เฟรม ฝาใบ สีน้ำมัน พู่กัน ปากกา ดินสอ ฯลฯ

บทที่ 2

อิทธิพลที่มีต่อแนวความคิดและแรงบันดาลใจ

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน ได้ทำการแบ่งเป็น 3 ประเด็นดังนี้

1. อิทธิพลจากประสบการณ์การใช้ชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมปัจจุบัน
2. อิทธิพลทางด้านศิลปกรรม และ
3. ทักษะคติเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ศิลปกรรม

อิทธิพลจากประสบการณ์การใช้ชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมปัจจุบัน

เมื่อกล่าวถึงสิ่งแวดล้อมรอบตัวในปัจจุบัน ภาพของเมืองมีความเปลี่ยนแปลงไปจากสมัยก่อนอย่างมากมาย ทั้งนี้เกิดจากความต้องการของมนุษย์เอง ที่ต้องการไขว่คว้าหาสิ่งที่ดี สิ่งที่ดีเจริณรุ่งเรือง ทำให้บ้านเมืองในปัจจุบันมีความเจริญทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว เป็นพัฒนาการที่ต้องเป็นไปตามกาลเวลา ที่เราไม่สามารถหยุดยั้งสิ่งเหล่านี้ได้เลย

แหล่งข้อมูลในการทำงานนี้ มาจากสถานที่ต่าง ๆ ในเมือง ซึ่งข้าพเจ้าเลือกสถานที่ที่มีผู้คนกันอย่างหนาแน่น เช่นย่านการค้าต่าง ๆ ที่เป็นที่ยอมรับของหลาย ๆ อย่าง ตามย่านธุรกิจที่ไม่หยุดนิ่ง ซึ่งสะท้อนภาพของความเป็นเมืองได้เป็นอย่างดี แต่ข้าพเจ้าได้เลือกจังหวะเวลาในขณะที่บริเวณสถานะนั้น ปราศจากผู้คนหรือช่วงเวลา ก่อนเข้างาน หรือหลังเลิกงานแล้ว ไม่ว่าจะในช่วงเข้ามิดหรือช่วงเย็นก่อนค่ำ ซึ่งข้าพเจ้านำความรู้สึกที่มีต่อสิ่งแวดล้อม เป็นบรรยากาศที่สงบ มีความงาม มีเนื้อหาสาระที่เป็นมุมมองในการมองโลกในด้านบวกมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดนี้ และแสดงออกถึงความรู้สึกส่วนตัวของข้าพเจ้าที่มีต่อสภาพแวดล้อม โดยผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ในรูปแบบจิตรกรรมเหมือนจริง เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความงามในแง่ที่มีความหลากหลายทางมุมมอง ซึ่งจะสามารถพบเจอได้ทั่ว ๆ ไปในเมืองใหญ่แห่งนี้

ข้าพเจ้าจึงนำเอาความประทับใจที่สัมผัสและรู้สึกได้ ซึ่งมีอิทธิพลกับข้าพเจ้ามาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมชุดนี้

อิทธิพลทางด้านศิลปกรรม

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของข้าพเจ้านั้น ได้รับอิทธิพลจากสิ่งต่าง ๆ มากมาย รวมทั้งจากงานศิลปกรรมของศิลปินต่าง ๆ ซึ่งข้าพเจ้ามีความสนใจและได้รับอิทธิพลจากศิลปินหลายคน แต่สำหรับการทำงานศิลปะนิพนธ์นี้ ข้าพเจ้ามีความสนใจในผลงานของศิลปินที่วาดภาพในแนวเหมือนจริง (Realistic) และศิลปินแนวโฟโต้เรียลลิสม์ (Photo-Realism) ซึ่งมีรูปแบบที่เป็นภาพวาดเหมือนจริงที่แสดงเนื้อหาอย่างตรงไปตรงมา และเข้าใจโดยง่าย เป็นลักษณะงานจิตรกรรม 2 มิติ ด้วยรูปแบบเหมือนจริง ศิลปะแนวโฟโต้เรียลลิสม์ (Photo-Realism) เป็นรูปแบบทางศิลปะที่มีชื่อเสียงของอเมริกาในยุคศตวรรษที่ 20 เป็นรูปแบบทางศิลปะซึ่งศิลปินกลุ่มนี้ได้ค้นคว้าสร้างสรรค์ผลงานให้มีลักษณะเป็นงานจิตรกรรมที่เหมือนจริง โดยใช้ภาพถ่ายเป็นอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานด้วยคุณสมบัติของกล้องถ่ายภาพที่สามารถจับภาพได้อย่างฉับไว ในช่วงเวลานั้น เป็นการวาดภาพจากภาพถ่ายที่สะท้อนเรื่องราวที่เกี่ยวกับวิถีการดำรงชีวิตของผู้คนประจำวัน¹

อิทธิพลของภาพถ่ายที่มีต่อจิตรกรรมนั้นที่อยู่ 2 ลักษณะ คือ ในทางสุนทรียศาสตร์และในกรรมวิธี ตัวอย่างเช่น งานจิตรกรรมของเดอกาส์หลายชิ้น มีการจัดองค์ประกอบภาพที่อาศัยวิธีการคล้าย ๆ กับการถ่ายภาพแบบฉับไว จิตรกรเดอกาส์ได้รับอิทธิพลจากการถ่ายภาพนำมาใช้ในงานจิตรกรรม ขณะที่นักถ่ายภาพยุคแรก ๆ ก็เลียนแบบวิธีการมองและเรื่องราวเนื้อหาของงานจิตรกรรมเช่นกัน แต่ในศตวรรษที่ 20 ศิลปะสองแขนงนี้ดูจะแยกออกจากกันคนละทาง มีเพียงช่วงศตวรรษที่ 1960 ซึ่งศิลปะทั้งสองแขนงได้ถูกนำมาร่วมกันอย่างแนบสนิทโดยจิตรกรกลุ่มโฟโต้เรียลลิสม์ (Photo-Realism)²

¹ Linda Chase, Ralph Going (New York: Harry N. Abram, 1988), 7-9

² จิระพัฒน์ พิตรปรีชา, โลกศิลปะศตวรรษที่ 20 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, 2545), 364.

ทัศนคติเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ศิลปกรรม

การสร้างงานศิลปะ หรือที่เรียกว่า สร้างสรรค์ ผู้เป็นศิลปินจะต้องมีความประทับใจ จากนั้นจึงประกอบงานศิลปะตามอารมณ์สะท้อนใจของตนเอง โดยผู้ทำงานจะต้องสามารถถ่ายทอดอารมณ์สะท้อนใจนี้ให้ผู้ชม ผู้ฟัง สามารถคล้อยตามจนเกิดอารมณ์สะท้อนใจไปด้วย³

การสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่ถูกสร้างสรรค์โดยมนุษย์ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับมนุษย์ ในการรับรู้ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการถ่ายทอดอารมณ์ต่าง ๆ ด้วยวิธีและพื้นฐานของผู้สร้างสรรค์ นั้น ๆ จึงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งกับการได้สัมผัสวิถีชีวิตในเมืองที่มีการปรุงแต่ง และปรับตัวอยู่ตลอดเวลา ภายใต้เงื่อนไขของความศิวิไลซ์ เป็นการรับรู้และสะท้อนกลับทางความคิด ความรู้สึกที่มีผลจากความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

ข้าพเจ้าได้อาศัยทัศนธาตุต่าง ๆ ทางศิลปะเพื่อให้เกิดความสมดุลของผลงาน สร้างสรรค์ ด้วยขั้นตอนทางด้านจิตรกรรม นำเสนอภาพสังคมเมืองในเชิงบวก ให้กับวิถีชีวิตผู้คนในสังคมเมือง รวมถึงผู้ที่แสวงหาความงาม ที่อยู่รอบ ๆ ตัวเราในชีวิตปัจจุบัน

ริชาร์ด เอสเตส (Richard Estes) คือ จิตรกรชาว America ผู้ซึ่งเป็นหนึ่งในศิลปินสำคัญในกลุ่ม Photo – Realist Estes เป็นศิลปินที่ยึด Photo เป็นหลักในการทำงานแต่เขาก็มีการปรับเปลี่ยนแต่งเติมเพื่อให้ภาพนั้นสมบูรณ์ที่สุด (สำหรับตัวเขา) จะเห็นได้จากสีที่สดใสกว่า ภาพ Photo ในงานของเขา Estes พยายามปรับการใช้สีเพื่อให้ภาพนั้นดูมีชีวิตชีวาว่าความเป็นจริงที่เราเห็นด้วยตา แสงในงานของเขาเป็นแสงในโทนสีขาวหรือแสงสีเขียวนั้นเอง เขากล่าวว่าเขาได้รับแบบอย่างการใช้แสงมาจาก Edward Hopper และ Vermeer แสงในงานของ Estes เป็นแสงในลักษณะที่เรียกกันว่า High Contrast คือแสงที่ตัดกับเงาอย่างรุนแรง ซึ่งมีการใช้กันในศิลปินยุคโบราณ เช่น คาราวัคโจ, รูเบน ฯลฯ แสงในลักษณะนี้ยังส่งผลให้เห็นถึงความเป็นระยะได้อีกด้วย

เหมือนในรูปตัวอย่างที่ข้าพเจ้าเลือกมา (ภาพที่ 1) รูป Waverly Place , 1980 เอสเตส ใช้แสงสีขาวเพิ่มน้ำหนักสว่างตัดกับส่วนของเงาได้อย่างชัดเจน และคัดเส้นขอบของโครงสร้างให้มีความคมชัด ระหว่างฉากหลังที่เป็นท้องฟ้า กับโครงสร้างตัวอาคาร ภาพมีสีสันที่สดใส เกินกว่าภาพถ่ายไม่ว่าจะเป็นท้องฟ้า หรือตึก อาคารก่อสร้างต่าง ๆ เทคนิคต่าง ๆ เหล่านี้ได้มีอิทธิพลต่อข้าพเจ้าเป็นอย่างมาก

³ น.ณ. ปากน้ำ [นามแฝง], ความเข้าใจในศิลปะ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, 2531), 34.

ภาพที่ 1 ผลงานของ Richard Estes

ชื่อผลงาน Waverly Place, 1980

เทคนิค Oil on canvas

ขนาด 36 1/4 x 80 3/8 inches

ศิลปิน Richard Estes

ที่มา : [Waverly Place](#) [online], accessed 15 January 2010. .Available from

http://www.metapedia.com/wiki/index.php?title=Cultural_Hybridity_Discussion:_Week_12

ผลงานภาพ Paris Street Scene, 1978 (ภาพที่ 2) ช่างภาพให้ความสนใจตรงที่ เอสเตสพยายามทำให้ภาพดูน่าสนใจขึ้นโดยการแบ่งพื้นที่ส่วนหนึ่งเป็นกระจกสะท้อนภาพของถนน ที่วิ่งตรงไปจนสุดทาง ด้วยเส้นนำสายตา จุดเดียว และการเลือกใช้สีที่ทำให้ภาพมีบรรยากาศที่เงียบสงบ แสงอุ่น ๆ ฉาบลงบนพื้นถนนบาง ๆ ดูแล้วทำให้รู้สึกว่ เมืองปารีสกำลังจะเริ่มตื่นเช้าวันใหม่

ภาพที่ 2 ผลงานของ Richard Estes

ชื่อผลงาน Paris Street Scene, 1978

เทคนิค Oil on canvas

ขนาด 48 x 60 inches

ศิลปิน Richard Estes

ที่มา : Paris Street Scene [online] accessed 15 January 2010. .Available from <http://fallinginideas.wordpress.com/2009/03/12/richard-estes/>

โจฮันน์ เวิร์เมียร์ (Johannes Vermeer, ค.ศ.1632- 1675) ศิลปินชาวดัตช์ในยุคศตวรรษที่ 17 จุดเด่นคือการใช้แสงสีขาว และการจัดองค์ประกอบ เส้นสายตา จุดโฟกัส แบบกล้องถ่ายรูป ซึ่งมีอิทธิพลกับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ต่อข้าพเจ้า ตัวอย่างเช่นผลงานภาพนี้ (ภาพที่ 3) The Little Street การวางน้ำหนักของสี และการแบ่งสัดส่วนภาพระหว่างสิ่งก่อสร้างกับพื้นที่ว่างของท้องฟ้า เวิร์เมียร์แบ่งได้อย่างลงตัว และยังมีการใช้หลักทัศนียภาพ เส้นนำสายตา ลดความแข็งกระด้าง และยังทำให้ตัวอาคารไม่ดูเป็นฉากจนเกินไป คือบริเวณช่องทางเดินตรงกลางภาพ ที่มองทะลุเข้าไปเห็นสตรียืนอยู่ข้างใน ซึ่งตรงนี้เองที่ข้าพเจ้าได้ศึกษาและนำมาพัฒนาผลงานในชุดหลัง ๆ

ภาพที่ 3 ผลงานของ Johannes Vermeer
 ชื่อผลงาน The Little Street, 1657
 เทคนิค Oil on canvas
 ขนาด 53.5 x 43.5 cm
 ศิลปิน Johannes Vermeer

ที่มา : [The Little Street](http://www.ibiblio.org/wm/paint/auth/vermeer/little-street/little-street.jpg) [online] accessed 15 January 2010. .Available from
<http://www.ibiblio.org/wm/paint/auth/vermeer/little-street/little-street.jpg>

เอ็ดวาร์ด ฮอพเพอร์ (Edward Hopper, 1881-1967) ฮอพเพอร์ เป็นศิลปินชาวอเมริกา ที่มีชื่อเสียง ส่วนใหญ่ งานของฮอพเพอร์ จะเป็นงานจิตรกรรมสีน้ำมัน แนวเรียลลิสติก ที่หลายต่อหลายคนชื่นชม ซึ่งไม่ใช่เพียงนักศิลปะ แต่งานจิตรกรรมของฮอพเพอร์ สื่อสารตรงไปตรงมา สู่มหาชน เดินดินที่ไม่เคยได้เรียนรู้ศิลปะอย่างลึกซึ้ง ก็สามารถเข้าใจได้ ผ่านทางชั้นเชิงทางศิลปะที่เรียบง่าย ถึงแม้จะอยู่ห่างกันคนละทวีป แต่ภาพบ้านเมือง สังคม ผู้คน ของอเมริกาที่ผ่านฝีแปรงของฮอพเพอร์ สื่อตรงมาสู่ผู้พบเห็นได้ง่าย ดायภาพเขียนของเขามีมุมมองที่มีความเรียบง่าย แต่แฝงไปด้วย

ความหมายหลายสิ่งหลายอย่าง เช่น (ภาพที่ 4) nighthawk, 1942 ภาพนี้ให้ความรู้สึกโดดเดี่ยวท่ามกลางหมู่คน วิถีชีวิตของคนอเมริกัน ความสงบ หรือความสันโดษ เป็นต้น และสิ่งที่ตัวศิลปินต้องการจะบอกเป็นนัยว่า คำต้องการหลักหนีวิถีชีวิตที่สับสนวุ่นวายของผู้คนในเมือง เพื่อต้องการพักผ่อนหรือผ่อนคลายในบรรยากาศที่เงียบสงบ ซึ่งตรงนี้เองที่ข้าพเจ้า ได้ตระหนักถึงความเป็นจริงที่กำลังเกิดขึ้น ในสภาพสังคมเมืองกรุงเทพ ทุกวันนี้ ซึ่งภาพของ ฮอปเพอร์ นั้นถึงแม้จะดูเงียบเหงา แต่ก็แฝงไปด้วยความงาม ความสงบเงียบชวนมอง ซึ่งบอกเล่าเรื่องราวได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 4 ผลงานของ Edward Hopper

ชื่อผลงาน nighthawk, 1942

เทคนิค Oil on canvas

ขนาด 84.1 cm × 152.4 cm

ศิลปิน Edward Hopper

ที่มา : [nighthawk](http://rippleeffects.wordpress.com/2009/04/16/national-poetry-month/) [online], accessed 15 January 2010. .Available from <http://rippleeffects.wordpress.com/2009/04/16/national-poetry-month/>

บทที่ 3

ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์

รูปแบบในการนำเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า เป็นผลงานจิตรกรรม 2 มิติ ในลักษณะเหมือนจริง เป็นการแสดงออกถึงบรรยากาศที่มีความเป็นจริงตามสภาพแวดล้อมในชีวิตประจำวันที่ทุกคนรับรู้และสัมผัสได้ โดยมีขั้นตอนในการสร้างสรรค์ดังนี้คือ

1. ขั้นตอนการศึกษาข้อมูล
2. ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลและประมวลความคิดเพื่อหาภาพร่างต้นแบบ
3. ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม

ขั้นตอนการศึกษาข้อมูล

ข้าพเจ้าศึกษาข้อมูลจริงจากการเดินทางไปในสถานที่ต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นสถานที่ที่ข้าพเจ้าต้องผ่านไปในเวลาต่าง ๆ ทั้งในเวลาเช้าและเวลาเย็นหลังเลิกงานและบันทึกข้อมูลโดยใช้กล้องถ่ายภาพ สิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการบันทึกคือ ช่วงเวลาและบรรยากาศจริงที่ข้าพเจ้ารู้สึกได้ ซึ่งบางครั้งอาจเกิดขึ้นเพียงชั่วขณะ ดังนั้นข้าพเจ้าจึงต้องการใช้บันทึกด้วยวิธีฉับไว ซึ่งกล้องถ่ายภาพสามารถตอบสนองได้เป็นอย่างดี

โดยการถ่ายรูปข้อมูลนั้น ข้าพเจ้าจะเริ่มจาก นั่งรถตะเวนไปตามสถานที่ต่าง ๆ โดยเริ่มตั้งแต่ ช่วงเช้ามืด ถ่ายตามป้ายรถเมล์ ท่าเรือข้ามฟาก หรือทางเดินคนข้ามถนน การเลือกมุมมองถ่ายภาพโดยรวมของสถานที่นั้น ๆ ก่อน จากนั้นจึงค่อยโฟกัส ไปที่จุดที่ข้าพเจ้าให้ความสำคัญ ซึ่งต้องอาศัยทั้ง จังหวะ และเวลา ไม่ว่าจะเป็นการรอจังหวะของแสง หรือรอจังหวะของผู้คนที่สัญจรหรือรถยนต์ที่กำลังวิ่งอยู่บนท้องถนน ซึ่งขั้นตอนเหล่านี้ รูปข้อมูลที่ได้อาจจะไม่ดีหรือถูกใจเสมอไป ซึ่งสามารถนำไปปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมได้ ในขั้นตอนทำภาพร่างต้นแบบ

ตัวอย่างภาพถ่ายขั้นตอนการศึกษาข้อมูล ภาพถ่ายข้อมูลเริ่มแรก ข้าพเจ้าจะถ่ายภาพโดยรวมของสถานที่นั้น ๆ ก่อนในมุมกว้าง เพื่อเก็บบรรยากาศโดยรวม และ ค่อยมาถ่ายภาพเก็บมุมต่าง ๆ โดยเลือกมุมที่น่าสนใจ และสอดคล้องกับเรื่องราวที่คิดไว้

ภาพที่ 5 ภาพถ่ายข้อมูลภาพที่ 1

ภาพที่ 6 ภาพถ่ายข้อมูลภาพที่ 2

ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลและประมวลผลเพื่อหาภาพร่างต้นแบบ

เมื่อได้ข้อมูลที่เป็นภาพถ่ายแล้ว ข้าพเจ้าต้องมาพิจารณาเพื่อเลือกมุมมองที่คาดว่าจะตอบสนองกับแนวความคิดของตัวเองได้ตรงกับความต้องการมากที่สุด โดยข้าพเจ้าจะบันทึกภาพเป็นภาพในมุมกว้างและภาพแบบโคลส-อัพ (Close-Up) รายละเอียดต่าง ๆ เพื่อที่จะเป็นประโยชน์ในขั้นตอนการเก็บรายละเอียด โดยจะถ่ายภาพให้คมชัดที่สุด จากนั้นข้าพเจ้าจะคำนึงหลักของทัศนธาตุ (Element) คือ รูปทรง โครงสร้าง เส้นและสี เพื่อที่จะได้ภาพต้นแบบที่สมบูรณ์ที่สุดในหลักองค์ประกอบศิลป์ (Composition) และการตัดทอน หรือเลือกที่จะตัด เอาสิ่งที่ไม่เข้ากับเนื้อหาสาระออกไป ในขั้นตอนทำภาพร่าง เช่นรถยนต์ที่กำลังวิ่งอยู่บนถนน เป็นต้น

ตัวอย่างภาพถ่ายข้อมูลและประมวลผลเพื่อหาภาพร่างต้นแบบ เมื่อได้เลือกภาพที่ต้องการแล้ว ข้าพเจ้าจะนำมาปรับแสง หรือ ตัดสิ่งที่ไม่สำคัญออกไป ตัวอย่างที่ข้าพเจ้านำรูปมา นั้น ข้าพเจ้าได้ตัดส่วนของหน้ารถที่ยื่นเข้ามาในส่วนบนของภาพออกไปเมื่อปรับภาพทั้งหมด เพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ข้าพเจ้าคิดไว้แล้ว ก็นำรูปภาพร่างมาล้างอัดขยาย

ภาพที่ 7 ภาพถ่ายข้อมูลภาพที่ 3

เพื่อถ่ายทอดการทำงานในขั้นตอนต่อไป โดยจะมีภาพขยายส่วนที่เป็นรายละเอียดอีกจำนวนหนึ่ง ภาพโคลส-อัพ (Close-Up) มีประโยชน์เป็นอย่างมากในขั้นตอนของการเขียนรูปเก็บรายละเอียด

ภาพที่ 8 ภาพถ่ายข้อมูลภาพที่ 4

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรม

หลังจากได้ภาพต้นแบบแล้วก็จะนำข้อมูลต่าง ๆ ทั้งภาพต้นแบบจริงและภาพขยายรายละเอียดในส่วนต่าง ๆ มาอัดขยายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ขั้นตอนต่าง ๆ ในการสร้างงานจิตรกรรมสรุปเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

1. การร่างภาพ ข้าพเจ้าร่างต้นแบบลงบนเฟรมที่ซึ่งผ้าใบโดยขยายสัดส่วน ร่างด้วยดินสอสีและสีน้ำมันโดยใช้สีโทนเดียวกันกับโทนสีโดยรวมของภาพ
2. การลงสี ข้าพเจ้าลงสีเป็นชั้น ๆ โดยเริ่มลงสีโดยรวมทั้งภาพเป็นสีอ่อนก่อนแล้วจึงเริ่มเพิ่มน้ำหนักที่เป็นสีเข้ม ซึ่งจะต้องรอให้สีแห้งเป็นชั้น ๆ ไปถึงจะทับชั้นต่อไป โดยเฉลี่ยแต่ละภาพอยู่ที่ประมาณ 6-7 ชั้น
3. การเก็บรายละเอียด จะเก็บรายละเอียดจากระยะไกลก่อน และจึงเรียงลำดับมาจนถึงส่วนที่เป็นประธานของภาพ โดยต้องคอยตรวจสอบเส้นรอบนอกของสิ่งต่าง ๆ ในภาพรวมทั้งสีและน้ำหนักให้ถูกต้องตลอดเวลา โดยยึดภาพร่างต้นแบบ ที่มีอยู่

บทที่ 4

พัฒนาการในการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของข้าพเจ้าจะให้ออกมาสมบูรณ์นั้นจำเป็นต้องมีการค้นคว้าแนวทาง และการพัฒนา ซึ่งแบ่งได้ 3 ระยะดังนี้ คือ

ผลงานในช่วงเริ่มต้นค้นหาแนวทางในการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าสร้างสรรค์งานศิลปะแนวเหมือนจริง โดยงานในช่วงนี้ได้ทดลองหามุมมองบรรยากาศของท้องฟ้าในเมืองกรุงเทพ โดยให้ความสำคัญของท้องฟ้า บรรยากาศ ในช่วงเวลาต่าง ๆ ที่ให้ความรู้สึกสบายตา ชัดกับภาพของตึกกรมบ้านช่องหรือป้ายโฆษณาต่าง ๆ ที่ก่อสร้างทับซ้อนกันขึ้นไปจนบดบังทัศนียภาพและความงาม ข้าพเจ้ากำหนดเนื้อหาและขั้นตอนการพัฒนา เพื่อให้ครอบคลุมแนวความคิดไว้ดังนี้

ด้านเนื้อหา ผลงานช่วงนี้เป็นการนำเสนอความงามของมุมมองของคนในเมือง โดยมีสาระสำคัญอยู่ที่ความว่างเปล่า และความสวยงามของท้องฟ้ามาเป็นแรงบันดาลใจ

ด้านรูปแบบ เป็นงานจิตรกรรม 2 มิติ โดยกำหนดองค์ประกอบสัดส่วนให้ความสำคัญของภาพท้องฟ้าประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์ แล้วส่วนที่เหลือ 20 เปอร์เซ็นต์ จะเป็นภาพของสิ่งก่อสร้าง เพื่อให้ภาพมีความน่าสนใจและตอบสนองเนื้อหาได้

ด้านเทคนิควิธีการ การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงเริ่มต้น ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานให้มีขนาดใหญ่ และใช้เฟรมในแนวนอนมุมกว้างเป็นส่วนใหญ่และพบว่าภาพในมุมกว้างส่งผลต่อความรู้สึก สบายตากว่าและบอกเล่าเรื่องราวได้ครบถ้วนตามภาพถ่ายข้อมูล

ภาพที่ 9 ภาพผลงานในช่วงเริ่มต้นค้นคว้าหาแนวทางในการสร้างสรรค์ ชั้นที่ 1

เทคนิค Oil on canvas

ขนาด 130x180 cm

ภาพที่ 10 ภาพผลงานในช่วงเริ่มต้นค้นคว้าหาแนวทางในการสร้างสรรค์ ชั้นที่ 2

เทคนิค Oil on canvas

ขนาด 150x180 cm

ภาพที่ 11 ภาพผลงานในช่วงเริ่มต้นค้นคว้าหาแนวทางในการสร้างสรรค์ ชั้นที่ 3

เทคนิค Oil on canvas

ขนาด 140x190 cm

การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์

จากการทดลองทำงานในช่วงเริ่มแรกมาสักระยะหนึ่ง ข้าพเจ้าจึงเริ่มที่จะเจาะจงและให้ความสำคัญของเนื้อหาสาระมากขึ้น คือ ความงามในสังคมเมือง โดยข้าพเจ้าได้ทดลองเปลี่ยนมุมมอง โดยเน้นไปที่ภาพที่เราเห็นได้ทั่ว ๆ ไปในการใช้ชีวิตประจำวัน โดยพบว่าความสวยงามของบรรยากาศ ไม่ได้มีเพียงแต่ความโปร่งโล่งสบายตาของภาพท้องฟ้าที่กว้างใหญ่หรือความงามของแสงอาทิตย์ที่สาดส่องท้องฟ้าก่อนเมฆยามเย็น ข้าพเจ้าเลือกมุมมองที่ธรรมดา ๆ ทั่วไป เพียงแต่ได้เลือกเวลาเฉพาะ หรือจำกัดช่วงเวลา ณ ขณะหนึ่งเท่านั้น ที่มีความสงบ ความเงียบ ซึ่งในช่วงเวลาที่สงบเงียบนั่นเอง ข้าพเจ้าพบความงามอยู่ในนั้น ซึ่งแม้จะเพียงเป็นช่วงเวลาสั้น ๆ เพียงไม่กี่นาที แต่เราก็สามารถที่จะพบเจอได้ในสังคมที่เราอาศัยอยู่ โดยข้าพเจ้าเลือกสถานที่ที่ปกติจะมีผู้คนพลุกพล่านหรือรถยนต์สัญจรติดขัด สับสนวนววาย เช่น ป้ายรถเมล์ หรือทางข้ามม้าลายตามแยกต่าง ๆ หรือทางเท้าที่ผู้คนใช้ในชีวิตประจำวัน

ด้านเนื้อหา จากผลงานระยะแรกที่เป็นเพียงมุมมองความงามของท้องฟ้าและธรรมชาติ ข้าพเจ้าเริ่มพิจารณาเลือกหรือกำหนดเวลา ณ ช่วงหนึ่งเสนอมุมมองที่ใกล้ตัวและพบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน

ด้านรูปแบบ ข้าพเจ้าให้ความสำคัญของหลัก Perspective หรือหลักทัศนียภาพ มีเส้นนำสายตา โดยใช้ถนน หรือเครื่องหมายจราจรบนพื้นถนนสร้างความสนใจ และเป็นสัญลักษณ์ของถนนในเมืองกรุง บรรยากาศ หรือสีในภาพส่วนใหญ่จะเป็นโทนเย็น เพื่อให้ตอบสนองกับอารมณ์ที่สงบนิ่ง

ด้านเทคนิควิธีการ ด้วยมุมมองกับภาพต้นแบบซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นถนนหนทาง ข้าพเจ้าได้เลือกใช้การจัดวางภาพในแนวตั้งหรือแนวสูงเพื่อความเหมาะสมกับมุมมองที่มีลักษณะลึกเข้าไปตามเส้นนำสายตา ข้าพเจ้าได้สร้างผลงานให้ออกมาเหมาะสมกับพื้นที่ที่เกิดขึ้น

ภาพที่ 12 ภาพผลงานช่วงเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

เทคนิค Oil on canvas

ขนาด 140x150 cm

ภาพที่ 13 ภาพผลงานช่วงเส้นอหัวข้อวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

เทคนิค Oil on canvas

ขนาด 120x160 cm

ภาพที่ 14 ภาพผลงานช่วงเส้นอ่าวข้อวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

เทคนิค Oil on canvas

ขนาด 120x160 cm

ภาพที่ 15 ภาพผลงานช่วงเสนาหอรั้วชัยวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

เทคนิค Oil on canvas

ขนาด 120x160 cm

ภาพที่ 16 ภาพผลงานช่วงเส้นอหัวข้อวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

เทคนิค Oil on canvas

ขนาด 120x160 cm

ภาพที่ 17 ภาพผลงานช่วงเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6

เทคนิค Oil on canvas

ขนาด 140x160 cm

การสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์

ข้าพเจ้าได้นำผลงานในช่วงเสนอมหาคู่วิทยานิพนธ์มาพัฒนาต่อ โดยที่ยังคงไว้ซึ่งสาระสำคัญของแนวความคิดและเนื้อหา แต่สิ่งที่ข้าพเจ้าให้ความสำคัญมากขึ้นคือเรื่องราวของสถานที่ที่เลือกมาใช้ในการสร้างสรรค์ สถานที่สำคัญ ๆ ต่าง ๆ ทั่ว ๆ เมืองกรุงเทพฯ สิ่งก่อสร้างสำคัญที่ผู้คนรู้จัก หรือมีเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม ไม่ว่าจะเป็นสถานีรถไฟหัวลำโพงในช่วงเวลายามเช้า ขณะที่บนท้องถนนปราศจากรถวิ่ง แยกหรือวงเวียนใหญ่ ๆ ก่อนที่จะถึงเวลาเร่งด่วน สถานีรถไฟลอยฟ้ายามค่ำคืน ซึ่งสถานที่ต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าได้เลือกมาใส่ในผลงานนั้น มีเอกลักษณ์ที่บ่งบอกความเป็นนครเมืองหลวงได้เป็นอย่างดี ข้าพเจ้าได้นำความประทับใจจากบรรยากาศในยามเช้าของมุมมองใจกลางเมืองที่มีความสงบ ความงาม และความมีชีวิตชีวามาเป็นแรงบันดาลใจ

ด้านเนื้อหา ผลงานในชุดนี้ ข้าพเจ้าพิจารณาถึงแสงและบรรยากาศของธรรมชาติ ผสมผสานกับวัตถุหรือสิ่งก่อสร้าง โครงสร้างของสถานที่ต่าง ๆ เช่น พื้นระนาบของท้องถนนถูกฉาบไปด้วยแสงสีส้มในตอนเย็น โครงสร้างของผนังปูน คอสะพาน เมื่อกระทบกับแสงแดดสีขาวยามเช้าตัดกับเงาที่ให้ความรู้สึกเย็นและสงบนิ่งของใต้สะพาน หรือแม้กระทั่งหลอดไฟหลายสิบดวงที่เปิดขับแสงออกมากลับแสงของดวงอาทิตย์ที่กำลังจะลับขอบฟ้าบนสถานีรถไฟลอยฟ้า ซึ่งช่วงเวลาต่าง ๆ เหล่านี้ ถึงแม้จะเป็นช่วงเวลาสั้น ๆ แต่ข้าพเจ้าก็รับรู้ถึงความงามได้เป็นอย่างดี และเป็นบรรยากาศที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวันที่ทุกคนเคยสัมผัสมา

ด้านรูปแบบ ผลงานชุดวิทยานิพนธ์นี้ได้เน้นโครงสร้างของสถาปัตยกรรมสิ่งก่อสร้างหรือโครงสร้าง ผสมผสานกับหลักทัศนียภาพ ดึงดูดสายตา ทำให้ภาพมีความน่าสนใจ ซึ่งข้าพเจ้าได้ทดลองใช้ไปในผลงานช่วงเสนอมหาคู่ และยังคงเอกลักษณ์ของการกำหนดพื้นที่ว่าง หรือการจัดองค์ประกอบสัดส่วนภาพ 80 เปอร์เซ็นต์กับ 20 เปอร์เซ็นต์ โดยใช้แสงเงากับสีเป็นตัวกำหนดบรรยากาศโดยรวมของภาพทั้งหมด

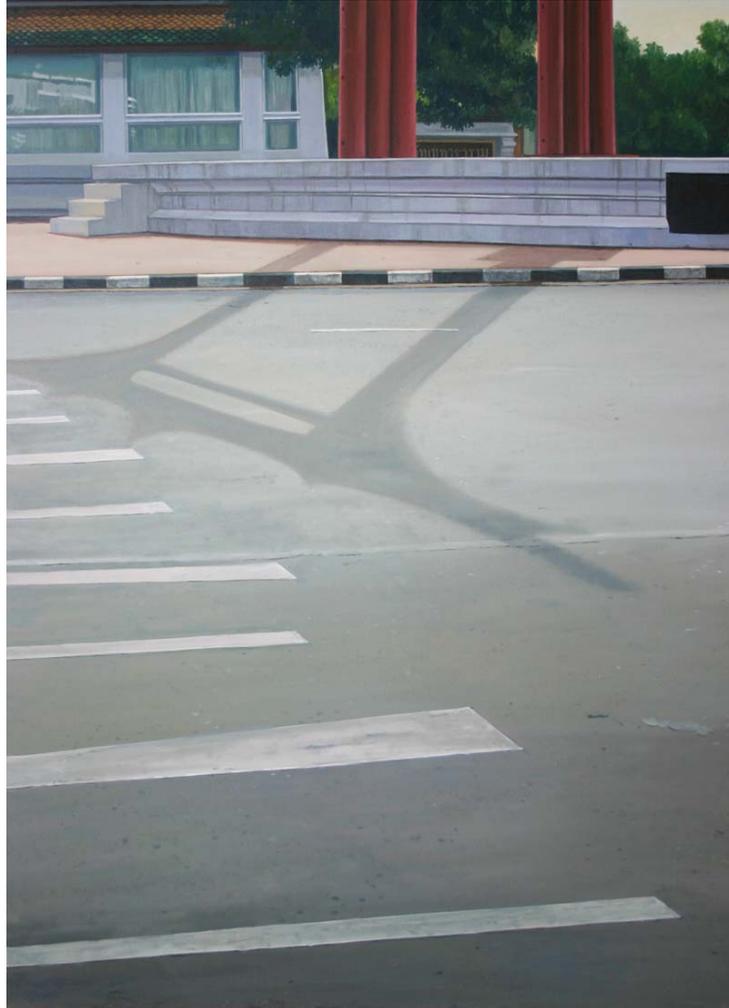
ด้านเทคนิควิธีการ ภาพที่ให้ความสำคัญกับท้องฟ้าหรือบรรยากาศของท้องฟ้า ข้าพเจ้าเลือกที่จะจัดองค์ประกอบภาพเป็นแนวนอนเป็นส่วนใหญ่ เพราะภาพจะให้ความรู้สึกไม่อึดอัด และให้มุมมองที่กว้างกว่า สบายตา ซึ่งจะสัมพันธ์กับเนื้อหาและขนาดของผลงานได้เป็นอย่างดี ในส่วนของภาพที่เน้นพื้นระนาบของถนน สิ่งก่อสร้างที่มีพื้นผิวแข็งกระด้างของวัตถุ ข้าพเจ้าจะกำหนดหรือจัดองค์ประกอบสัดส่วนของภาพเป็นแนวตั้ง เพื่อที่จะทำให้เกิดระยะห่างระหว่างระนาบหน้ากับภาพของสิ่งก่อสร้างอยู่ด้านหลัง ซึ่งเป็นสาระสำคัญของผลงานชุดนี้

ภาพที่ 18 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

เทคนิค Oil on canvas

ขนาด 150x180 cm

ภาพที่ 19 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

เทคนิค Oil on canvas

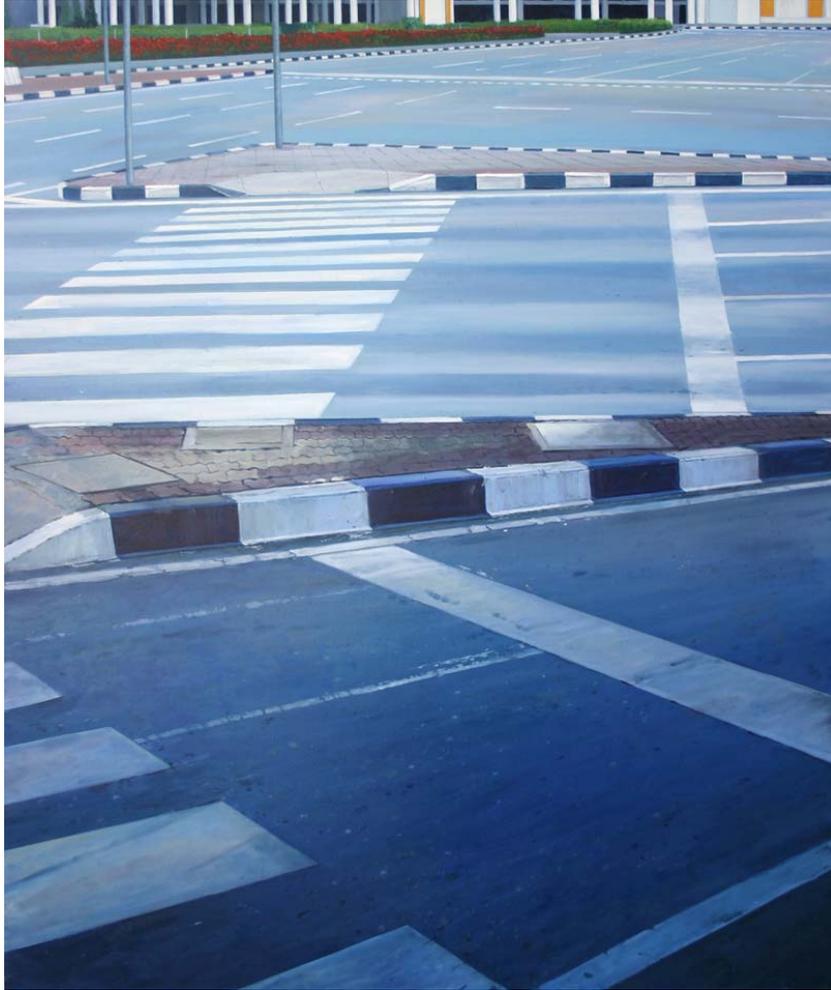
ขนาด 130x180 cm

ภาพที่ 20 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

เทคนิค Oil on canvas

ขนาด 150x180 cm

ภาพที่ 21 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

เทคนิค Oil on canvas

ขนาด 150x180 cm

ภาพที่ 22 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

เทคนิค Oil on canvas

ขนาด 150x180 cm

ภาพที่ 23 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6

เทคนิค Oil on canvas

ขนาด 130x180 cm

บทที่ 5

บทสรุป

จากการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ “ช่วงเวลาที่สูงบึงในสภาพแวดล้อมของเมืองปัจจุบัน” ข้าพเจ้าต้องการเสนอภาพความงามในความสงบเรียบง่ายของกรุงเทพมหานครในมุมมองด้านบวก และต้องการให้ผู้คนที่อาศัยอยู่ในเมืองหลวงแห่งนี้ตระหนักและเห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา ในมุมมองที่มีแต่ความสวยงาม เพื่อที่จะได้เป็นกำลังใจและแรงผลักดันในการเริ่มต้นใช้ชีวิตต่อไปในวันข้างหน้า ถึงแม้ว่าภาพความงามเหล่านี้จะเป็นภาพความงามในช่วงเวลาสั้น ๆ ก็ตาม

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ถือเป็นบทสรุปการทำงานสร้างสรรค์ทางศิลปะในช่วงเวลาหนึ่งของข้าพเจ้า และเอกสารฉบับนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลที่ครอบคลุมกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของข้าพเจ้าอย่างเป็นขั้นตอน อันประกอบด้วยแนวความคิด ขั้นตอนในการทำงาน การวิเคราะห์ผลงานและการพัฒนาผลงานในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ ซึ่งทำให้ข้าพเจ้าได้เข้าใจในแนวทางการทำงานของตนเองได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเนื้อหาและสาระของวิทยานิพนธ์นี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าศิลปะในแนวทางนี้

บรรณานุกรม

จิระพัฒน์ พิตรปรีชา. โลกศิลปะศตวรรษที่ 20. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, 2545.

น. ณ ปากน้ำ [นามแฝง]. ความเข้าใจในศิลปะ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, ม.ป.ป.

Chase, Linda. Ralph Going. New York : Harry N. Abram, 1988.

Estes, Richard. Waverly Place. [online]. accessed 15 January 2010. .Available from http://www.metapedia.com/wiki/index.php?title=Cultural_Hybridity_Discussion:_Week_12

Estes, Richard. Paris Street Scene. [online]. accessed 15 January 2010. .Available from <http://fallinginideas.wordpress.com/2009/03/12/richard-estes/>

Vermeer, Johannes. The Little Street. [online]. accessed 15 January 2010 .Available from <http://www.ibiblio.org/wm/paint/auth/vermeer/little-street/little-street.jpg>

Hopper, Edward. Nighthawk. [online]. accessed 15 January 2010. .Available from <http://rippleeffects.wordpress.com/2009/04/16/national-poetry-month/>

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อสกุล	นายเกรียงไกร เผ่าจินดา
เกิด	29 พฤษภาคม พ.ศ. 2525
ที่อยู่	319/147 อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 50210 โทร. 089-1348186
ประวัติการศึกษา	ศิลปบัณฑิต (จิตรกรรม) คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตรกรรม คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการแสดงผลงาน	<p>พ.ศ. 2546</p> <ul style="list-style-type: none"> - การแสดงผลงานศิลปกรรมของนักศึกษา คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ณ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร - การแสดงผลงานจิตรกรรมทิวทัศน์ มหาวิทยาลัยศิลปากร - การแสดงงานมหกรรมศิลปกรรมของนักศึกษา คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เนื่องในโอกาสครบ 60 ปี - การแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยพานาโซนิก ครั้งที่ 6 ณ หอศิลป์แห่งชาติ ถนนเจ้าฟ้า กรุงเทพฯ - การแสดงศิลปกรรมโตชิบา “นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต” ครั้งที่ 16 ของ บริษัท โตชิบา (ประเทศไทย) จำกัด ณ หอศิลป์แห่งชาติ ถนนเจ้าฟ้า <p>พ.ศ. 2547</p> <ul style="list-style-type: none"> - การแสดงนิทรรศการร่วมสมัยของศิลปินรุ่นใหม่ ครั้งที่ 21
เกียรติประวัติ	<p>พ.ศ. 2547</p> <ul style="list-style-type: none"> - รางวัลระดับทอง การประกวด “ศิลปกรรมสามารถ” ครั้งที่ 1 ปี 2547 เนื่องในโอกาสครบรอบ 50 ปี สามารถคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)